

पोखरा विश्वविद्यालय

स्वतन्त्र विद्यार्थी यूनियन तथा विद्यार्थी आचारसंहिता सम्बन्धि नियमावली, २०६५

पोखरा विश्वविद्यालय ऐन २०५३ को दफा ९(ड) र दफा ४१ ले दिएको अधिकार बमोजिम पोखरा विश्वविद्यालय सभाले स्वतन्त्र विद्यार्थी यूनियन तथा विद्यार्थी आचारसंहिता सम्बन्धी देहायको नियमहरु बनाएको छ ।

स्वीकृत मिति: २०६५।१।२६

परिच्छेद-१

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ:-

- क) यस नियमावलीको नाम पोखरा विश्वविद्यालय स्वतन्त्र विद्यार्थी यूनियन तथा विद्यार्थी आचारसंहिता सम्बन्धी नियमावली, २०६५ रहेको छ ।
ख) यो नियमावली पोखरा विश्वविद्यालय सभावाट पारित भएको मितिदेखि लागु हुनेछ ।

२. परिभाषा:- विषय वा प्रसंगले अर्को अर्थ नलागेमा यस नियममा:-

- क) “ऐन” भन्नाले “पोखरा विश्वविद्यालय ऐन, २०५३” सम्झनुपर्दछ ।
ख) “विश्वविद्यालय” भन्नाले “पोखरा विश्वविद्यालय” सम्झनुपर्दछ ।
ग) “सभा” भन्नाले ऐनको दफा ७ बमोजिम “विश्वविद्यालय सभा” सम्झनुपर्दछ ।
घ) “यूनियन” भन्नाले विश्वविद्यालय अन्तर्गत गठित “स्वतन्त्र विद्यार्थी यूनियन” सम्झनुपर्दछ ।
ड) “सभापति” भन्नाले “स्वतन्त्र विद्यार्थी यूनियनको सभापति” भन्ने बुझनुपर्दछ ।
च) “पदाधिकारी” भन्नाले “स्वतन्त्र विद्यार्थी यूनियनको पदाधिकारी” भन्ने बुझनुपर्दछ ।
छ) “सदस्य” भन्नाले “स्वतन्त्र विद्यार्थी यूनियनको कार्यसमितिको सदस्य” भन्ने बुझनुपर्दछ ।

परिच्छेद-२

३. स्वतन्त्र विद्यार्थी यूनियनको गठन:-

- क) पोखरा विश्वविद्यालय अन्तर्गत प्रत्येक कलेज/स्कूलमा एक स्वतन्त्र विद्यार्थी यूनियनको गठन हुनेछ ।
ख) कुनै कलेज/स्कूलमा जतिसुकै सङ्गाय, अध्ययन संस्थान अन्तर्गतका विषयहरुको पठन पाठन हुने भएतापनि एउटै स्व.वि.यू. रहनेछ ।

४. स्वतन्त्र विद्यार्थी यूनियनको उद्देश्य:- विश्वविद्यालयका कलेज/स्कूलहरुमा गठन हुने स्वतन्त्र विद्यार्थी यूनियनको उद्देश्य देहाय बमोजिम हुनेछः

- क) कलेज/स्कूल भित्र पठनपाठनका लागि उपयुक्त वातावरण सिर्जना गर्ने गराउने ।
ख) विद्यार्थी समुदायको बौद्धिक र चारित्रिक विकासका लागि उपयुक्त कार्यक्रम तर्जुमा गर्ने र सोको कार्यान्वयन गर्ने ।
ग) आफ्नो कलेज/स्कूलमा विद्यार्थीहरुको हक, हितको संरक्षण र सम्बद्धनका निमित्त निरन्तर क्रियाशिल रहने ।
घ) विद्यार्थीहरुमा अनुशासन कायम राख्ने ।

- ड) विद्यार्थी शक्तिलाई बौद्धिक एवं रचनात्मक क्रियाकलापमा उत्प्रेरित गराउने ।
- च) कलेजमा शैक्षिक तथा संस्थागत विकासका लागि सदैव क्रियाशिल रहने ।
- छ) तोकिएका अन्य कार्य गर्ने ।

५. स्वतन्त्र विद्यार्थी यूनियनको सदस्यः-

- क) प्रत्येक कलेज/स्कूलमा अध्ययनरत सबै नियमित विद्यार्थी सम्बन्धित यूनियनको साधारण सदस्यको रूपमा रहनेछन् ।
- ख) यूनियनमा दर्ता भएको विद्यार्थीको सदस्यता निज कलेजमा नियमित रूपले अध्ययन गरेको शैक्षिक सत्र सम्म हुनेछ ।
- ग) कुनै विद्यार्थी कुनै पनि कारणले कलेज/स्कूलको नियमित विद्यार्थीको रूपमा नरहेमा निजको सदस्यता स्वतः खारेज भएको मानिनेछ ।

६. सदस्यता शुल्कः-

- क) विद्यार्थीको स्व.वि.यू. सदस्यता वापतको न्यूनतम वार्षिक शुल्क कार्यकारी परिषद्वाट तोकिएबमोजिम हुनेछ ।

परिच्छेद-३

७. कार्यसमिति:-

- क) यस विश्वविद्यालयका प्रत्येक कलेज/स्कूलमा स्व.वि.यू. को एक कार्यसमिति रहनेछ ।
- ख) कार्यसमितिको निर्वाचन गोप्य तर प्रत्यक्ष मतदानद्वारा हुनेछ ।
- ग) कार्यसमितिको निर्वाचन “एक व्यक्ति एक मत” को आधारमा हुनेछ ।
- घ) कार्यसमितिको पदावधि निर्वाचन भएको मितिदेखि २ वर्षको हुनेछ ।
- ड) कुनै कारणवश निर्धारित समयमा निर्वाचन हुन नसकेमा कार्यसमितिको पदावधि ६-६ महिना गरी बढीमा एक वर्ष सम्मको लागि कार्यकारी परिषदले थप गर्न सक्नेछ ।
- च) नियम ७(घ) र (ड) बमोजिमको अवस्थामा कार्यसमितिका पदाधिकारी र सदस्यहरुको हकमा नियम ५(ग) लागु हुने छैन ।
- छ) कार्यसमितिको गठनको लागि हुने निर्वाचनमा खडा गरिने उम्मेदवारहरु यथासम्भव समावेशी अधारमा गरिनेछ ।

८. कार्यसमिति:- स्व.वि.यू. को कार्यसमितिमा देहायबमोजिमका पदाधिकारी रहनेछन्:

क. सभापति	- १ जना
ख. उपसभापति	- १
ग. सचिव	- १
घ. सहायक सचिव	- १
ड. कोषाध्यक्ष	- १
च. सदस्य	- ६

खण्ड (च) मा जेसुकै व्यवस्था गरिएतापनि दुई हजार भन्दा बढी साधारण सदस्य संख्या भएमा ६ र १५० भन्दा कम भएको कलेजमा ४ जना मात्र सदस्य रहनेछन् ।

९. गणपुरक संख्या:- कार्यसमितिको गणपुरक संख्या सामान्य बहुमतलाई मानिनेछ ।

१०. पद रिक्तता:- यूनियनका पदाधिकारी तथा सदस्यको देहायको अवस्थावाट पद रिक्त रहनेछ :

- क) मृत्यु भएमा
- ख) निजले दिएको राजीनामा स्वीकृत भएमा

ग) पदीय कार्यक्रमताको अभाव तथा खराब आचारणका कारण साधारण सभाको दुई तिहाई बहुमतद्वारा पदबाट निष्काशन गरेमा

घ) निर्वाचित भएको विद्यार्थी संगठन छाडेमा

११. रिक्त पदको पूर्ति:- रिक्त पदको परिपूर्ति देहाय बमोजिम हुनेछः-

क) कुनै कारणवश सभापतिको पद रिक्त भएमा उपसभापतिले सभापतिको कार्यभार सम्हालेछ ।

ख) सचिवको पद रिक्त हुन आएमा सहसचिवले उक्त कार्यभार सम्हालेछ ।

ग) अन्य पदाधिकारीको पद रिक्त हुन आएमा कार्यसमितिले कार्यसमितिका सदस्यहरूमध्येबाट पदपूर्ति गर्नेछ ।

घ) पूरै कार्यसमिति विरुद्ध अविश्वासको प्रस्ताव पारित भएमा निर्वाचनद्वारा कार्यसमितिको गठन हुनेछ ।

परिच्छेद-४

१२. कार्यसमितिको निर्वाचन कार्यविधि:- यूनियनको कार्यसमितिको निर्वाचन प्रक्रिया देहायबमोजिम हुनेछः-

क) यूनियनको निर्वाचनको लागि डीन/प्राचार्य/स्कूलको निर्देशकले एक मुख्य निर्वाचन अधिकृत समेत ५ जनाको स्व.वि.यू. निर्वाचन समिति गठन गर्नेछ । उक्त समितिमा शिक्षक र एक कर्मचारी रहने व्यवस्था गरिनेछ ।

ख) मुख्य निर्वाचन अधिकृतले निर्वाचन सम्बन्धी आवश्यक कार्यविधी तर्जुमा गरी निर्वाचन सम्पन्न गर्नेछ ।

ग) निर्वाचनमा कुनै पदाधिकारी वा सदस्यले पाएको मतसंख्या बराबर भएमा निर्वाचन अधिकृतले गोलाप्रथाद्वारा निर्णय गर्नेछ ।

घ) निर्वाचनमा विद्यार्थीहरूले विद्यार्थी संगठनका वा स्वतन्त्र रूपमा पनि उम्मेदवारी दिन सक्नेछन् ।

१३. कार्यसमितिको काम, कर्तव्य र अधिकारः- यूनियनको कार्यसमितिका काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछन्:

क) यस नियम ४ मा उल्लेख भएका उद्देश्यहरूको परिपूर्तिका लागि काम गर्नेछ ।

ख) कार्यसमितिले पदाधिकारीहरू र सदस्यहरूको काम, कर्तव्य आफै निर्धारण गर्नेछ ।

ग) कार्यसमितिले कलेज र विद्यार्थी शैक्षिक वातावरण खलबलिने गरी कुनै कार्य गर्ने छैन ।

घ) स्कूल/कलेजले विद्यार्थी हितसँग सम्बन्धित कुनै समिति उपसमितिको गठन गर्दा त्यसमा यूनियनको सभापति वा निजले तोकेको कार्य समितिको सदस्यले प्रतिनिधित्व गर्नेछ ।

ड) शैक्षिक हक हितको निम्नि कियाशील हुने ।

१४. कार्यसमितिको बैठकः-

क) साधारण सभा तथा कार्यसमितिको बैठकको अध्यक्षता कार्यसमितिको सभापतिले गर्नेछ ।

ख) कार्यसमितिको बैठक आवश्यकता अनुसार सभापतिको निर्देशनमा सचिवले बोलाउनेछ ।

ग) साधारण सभाको निम्नि १५ दिन र कार्य समितिको बैठकको निम्नि कम्तीमा २ दिन अगाडि छलफल हुने विषय समेत उल्लेख गरी सूचना दिनुपर्नेछ ।

घ) बैठकमा उठेका विषयबस्तुको निर्णय छलफलपछि बहुमतका आधारमा गरिनेछ ।

ड) बहुमतबाट भएको निर्णयलाई साधारण सभा वा कार्यसमितिको निर्णय मानिनेछ ।

च) पक्ष-विपक्षमा मत बराबर भएमा सभापतिले निर्णयक मत दिनेछ ।

छ) बैठक सम्बन्धी अन्य प्रक्रियाहरू कार्यसमिति आफैले निर्धारण गर्नेछ ।

परिच्छेद-५

१५. आर्थिक व्यवस्था:- यूनियनको आर्थिक व्यवस्था देहाय बमोजिम हुनेछः-

- क) साधारण सदस्यले बुझाएको सदस्यता शुल्क अन्यथा व्यवस्था नभएकोमा बाहेक स्कूल/कलेजले बुझिलाई १ महिनाभित्र यूनियनको कार्यसमितिलाई हस्तान्तरण गर्नेछ ।
- ख) खण्ड (क) बमोजिम प्राप्त रकम र यूनियनलाई अन्य स्रोतबाट प्राप्त रकम कुनै बैंक वा वित्तीय संस्थामा खाता खोली ३ दिनभित्र जम्मा गर्नुपर्नेछ ।
- ग) यूनियनको खाता सञ्चालन सभापति वा निजले तोकेको पदाधिकारी वा एक जना सदस्य र कोषाध्यक्षको संयुक्त दस्तखतबाट हुनेछ ।
- घ) आम्दानी खर्चको विधिवत् हिसाब राख्नुपर्नेछ र सोको लेखापरीक्षण इजाजत प्राप्त लेखापरीक्षकद्वारा गराई प्राप्त प्रतिवेदन लगतै बस्ने कार्यसमितिमा पेश गर्नुपर्नेछ । यसको साथसाथै लेखापरीक्षकको प्रतिवेदन संरक्षक मार्फत विश्वविद्यालयलाई पेश गर्नुपर्नेछ ।
- ड) अधिल्लो वर्षको लेखापरीक्षण गराएको प्रतिवेदन प्राप्त नभएसम्म रकम निकासा दिन कलेज/स्कूल प्रशासन बाध्य हुने छैन ।

१६. यूनियनको संरक्षकः-

- क) यूनियनको संरक्षक सम्बन्धित कलेज/स्कूलका प्रमुख/निर्देशक वा तोकिएको पदाधिकारी हुनेछ ।
- ख) कार्यसमिति वा साधारण सभाले गरेको निर्णयहरूको जानकारी सभापतिले ३ दिनभित्र संरक्षकलाई दिनुपर्नेछ ।
- ग) यूनियनको उद्देश्य पूरा गराउन र कार्यसमितिले गर्ने कार्यको लागि संरक्षकले आवश्यक राय सल्लाह र सहयोग दिनेछ ।
- घ) कार्यसमितिको सिफारिसमा संरक्षकले यूनियनका सभापतिको र कार्यसमितिले अन्य पदाधिकारी तथा सदस्यहरूको राजीनामा स्वीकृत गर्नेछ ।
- ड) यूनियनको निर्वाचन सम्बन्धमा उठेका विवादको अन्तिम निर्णय गर्ने अधिकार संरक्षकको हुनेछ ।
- च) खण्ड (ड) बमोजिम संरक्षकले गरेको निर्णयमा चित नवुभक्ते सो उपर विश्वविद्यायको कार्यकारी परिषद्ले तोकेको व्यक्ति वा समितिले पुनरावेदन सुनी निर्णय गर्नेछ ।

परिच्छेद-६

विद्यार्थीहरूको आचारसंहिता

१७. ऐन, नियम पालना गर्नुपर्ने:- विद्यार्थीहरूले ऐन, नियम विश्वविद्यालयको आङ्गिक कलेज/स्कूल वा कुनै संगठन वा निकायको कार्यप्रणाली, निर्देशन, निर्णय, आदेश सूचना तथा परिपत्र आदिको परिपालना गर्नुपर्नेछ ।
१८. शैक्षिक कार्यक्रममा सरिक हुनुपर्ने:- विश्वविद्यालयमा वा कलेज/स्कूल मा भर्ना भएका नियमित विद्यार्थीले सम्बन्धित शैक्षिक कार्यक्रममा तोकिएबमोजिम सरिक भई त्यसमा समुत्तिर्ण हुन अध्ययनरत एवं प्रयत्नरत रहनुपर्नेछ ।
१९. विश्वविद्यालयलाई सहयोग गर्नुपर्ने:- आफू अध्ययनरत विश्वविद्यालय/कलेज/स्कूल को गरिमा प्रतिष्ठा र मर्यादाको अभिवृद्धिका लागि विद्यार्थीहरूले सबौदो योगदान, सहयोग र सद्भावना राख्नुपर्नेछ ।
२०. विद्यार्थीले शिक्षक र पदाधिकारीलाई आदर गर्नुपर्ने:- विद्यार्थीहरूले पदाधिकारी, शिक्षक र कर्मचारीलाई आदर पूर्वक सम्बोधन र व्यवहार गर्नुपर्नेछ ।
२१. पारस्परिक सम्बन्ध र सहयोग गर्नुपर्ने:- एक विद्यार्थीले अर्को विद्यार्थीमा सुसम्बन्ध, सद्व्यवहार, सहयोग, सद्भावना तथा शिष्टाचार जागृत गराउनुपर्नेछ ।

- २२. विद्यार्थी अनुशासनमा रहनुपर्ने:-** विश्वविद्यालय/कलेज/स्कूल परिसरभित्र र बाहिर अनुशासनमा रहनुपर्नेछ ।
- २३. वास्तविक विवरण प्रकाशन गर्नुपर्ने:-** विश्वविद्यालय/कलेज/स्कूलमा भर्ना पाउन, कुनै छात्रवृत्ति, पदक वा सहलियत वा अन्य कुनै अधिकार वा काम पाउन विद्यार्थीले आफ्नो जन्ममिति, जन्मस्थान, ठेगाना शैक्षिक उपाधि वा अन्य कुरा ढाँटनु वा लुकाउन वा छिपाउनु वा झूटो विवरण दिनु वा अन्य यस्तै अवाञ्छनीय वा अनुचित काम कुरा गर्नु गराउनु हुँदैन ।
- २४. कलेजको कक्षा र प्रयोगशाला आदिमा समिलित हुन नपाउने:-** एक कलेज/स्कूल वा शिक्षण संस्थामा भर्ना भई अध्ययन गरिरहेको विद्यार्थी वा व्यक्ति भर्ना नभएको अर्को कुनै स्कूल/कलेजको कक्षा वा प्रयोगशालामा उपस्थित वा समिलित हुनु हुँदैन ।
- २५. विश्वविद्यालयका पदाधिकारी, शिक्षक तथा कर्मचारीलाई अनुचित दबाव दिन नहने:-** कुनै पदाधिकारी, शिक्षक, कर्मचारी, विद्यार्थी वा अन्य कसैलाई मानसिक, शारिरीक कष्ट गर्ने मनसायले कुनै अनुचित दबाव दिनु हुँदैन ।
- २६. विश्वविद्यालयको सम्पत्तिमा हानी नोक्सानी पुऱ्याउन नहने:-** विद्यार्थीले विश्वविद्यालय वा त्यसको कुनै संगठन वा निकायको भवन, फर्निचर, पुस्तक, शैक्षिक सामग्री, यन्त्र उपकरण औजार अन्य मालसामान लगायत चल अचल सम्पत्तिको हिनामिना हानी नोक्सानी वा दुरुपयोग गर्नु गराउनु हुँदैन ।
- २७. शुल्क र अन्य अतिरिक्त रकम समयभित्र तिर्नुपर्ने:-** विश्वविद्यालय, त्यसको कलेज/स्कूल वा अन्य निकायले लगाएको शुल्क वा अन्य रकम सम्बन्धित विद्यार्थीले तोकिएको म्यादभित्र नियमित रूपले तिर्नुपर्दछ ।
- २८. परिचयपत्र (साथमा राख्नुपर्ने) तथा पोशाक:-** विद्यार्थीले विश्वविद्यालयको कलेज/स्कूल वा कुनै संगठन वा निकायमा प्रवेश गर्दा वा रहेदाको समयमा आफ्नो परिचयपत्र आफूसँग साथमा राख्नुपर्दछ । विश्वविद्यालयको कुनै कलेज/स्कूलले विद्यार्थीको लागि कुनै किसिमको पोशाक लगाउन तोकिएको रहेछ भने सो पोशाकमा कलेज/स्कूल, कक्षा कोठा वा प्रयोगशालामा प्रवेश गर्नुपर्नेछ ।
- २९. पुस्तक लगायत अन्य वस्तु बुझाउनुपर्ने:-** कलेज/स्कूल वा विश्वविद्यालयको कुनै संगठन वा निकायमा आफ्नो अध्ययन वर्ष, सेमेस्टर वा अवधि समाप्त भएपछि विद्यार्थीले आफूले पुस्तकालयबाट लिई राखेको पुस्तक वा अन्य बस्तु वा बुझाउन बाँकी रकम वा अन्य वस्तु तोकिएको म्यादभित्र बुझाउनुपर्दछ ।
- ३०. विश्वविद्यालयको हाताभित्र गर्न नहने:-** विद्यार्थीले विश्वविद्यालयको हाताभित्र देहायका काम कुरा गर्नुहुँदैन ।
- क) प्राचार्य/स्कूलको निर्देशक, निकाय प्रमुख वा अधिकार प्राप्त अधिकारीको पूर्व स्वीकृति विना सार्वजनिक सभा प्रदर्शनी, खेलकुद, नाँचगान, नाटक, चलचित्र प्रदर्शन वा मनोरञ्जन कार्यक्रमको सञ्चालन वा आयोजना गर्नु गराउनु हुँदैन ।
- ख) कुनै घातक हात हतियार र अवाञ्छनीय वा निषेधित मालबस्तु सहित कलेज/स्कूल मा उपस्थित हुन वा भेला गर्नु गराउनु हुँदैन ।
- ग) शैक्षिक र प्राज्ञिक वातावरणमा अस्वस्थता वा प्रतिकुलता ल्याउनु वा ल्याउन लगाउनु हुँदैन ।
- घ) हुल हुज्जत, दबाव, प्रभाव, जर्जरस्ती, तोडफोड, अश्लील इशारा र कुटपिट गाली गलौज अभद्र व्यवहार र घेराउ गर्नु गराउनु हुँदैन ।
- ङ) फोहोर मैला र अन्य दुषित काम गर्नु गराउनु हुँदैन ।
- च) निषेधित क्षेत्रमा प्रवेश गर्नु गराउनु हुँदैन ।
- छ) विश्वविद्यालयको कलेज/स्कूल, कुनै संगठन वा निकायको प्रमुखबाट निषेधित भनी तोकिएको अन्य काम गर्नु गराउनु हुँदैन ।
- ३१. आचारसंहिताको उल्लंघनमा कारबाही र सजाय:-**
- (१) यस नियमावलीको नियम १७-३० सम्म उल्लेखित आचारसंहिता र विश्वविद्यालय ऐन, नियमावली र कार्यविधिको कुनै विद्यार्थीले उल्लंघन गरेमा आचारसंहिताको प्रकृति, किसिम र मात्रा हेरी त्यस्ता उल्लंघन गर्ने विद्यार्थीलाई अन्यथा लेखिएकोमा बाहेक कारबाही गरी देहाय बमोजिमको कुनै एक वा सो भन्दा बढी सजाय दिन सकिनेछ:-
- (क) चेतावनी,
- (ख) लिखित नसियत,
- (ग) हानी नोक्सानी वा क्षतिपूर्तिको पूरै वा आंशिक रकम,

- (घ) बढीमा १५ दिनसम्म कक्षा वा प्रयोगशाला समेतबाट निष्काशन,
 (ङ.) निश्चित समयका लागि क्लेज/स्कूल वा विभागबाट निष्काशन,
 (च) क्लेज/स्कूल वा विभागमा निश्चित अवधिका लागि भविष्यमा शैक्षिक कार्यक्रममा प्रवेशका लागि रोक्का।
 (छ) विश्वविद्यालयमा कुनै निश्चित अवधिका लागि अध्ययन गर्न नपाउने गरी निष्काशन।

(२) उपनियम (१)को खण्ड (छ) बाहेक अन्य उल्लेखित सजायं गर्ने अधिकार सम्बन्धित विद्यार्थी दर्ता भएको वा अध्ययनरत क्लेज/स्कूल वा विभाग वा विश्वविद्यालयको कुनै संगठन वा निकाय प्रमुखलाई हुनेछ।

(३) उपनियम (१) को खण्ड (छ) को सजायं दिनुपरेमा उपनियम (२) मा तोकिएको पदाधिकारी वा अधिकारीको सिफारिसमा कार्यकारी परिषद्ले गर्न सक्नेछ।

(४) उपनियम (१) मा उल्लेखित “कारवाही” को प्रक्रिया वा तरीका उपनियम (२) र (३) मा तोकिएको पदाधिकारी वा अधिकारी आफैले तोक्न वा व्यवस्थित गर्न सक्नेछ।

३२. कुनै विद्यार्थीले आचारसहिता उल्लंघन गरी कारवाही र सजायं गर्नुपूर्व निजलाई आवश्यक सुनुवाईको मौका दिने व्यवस्था मिलाउनेछ।

३३. पुनरावेदनसम्बन्धी व्यवस्था:-

(१) नियम ३१ को उपनियम (२) बमोजिम सजायं पाएको विद्यार्थीले सो सजायको सूचना पाएको मितिले १५ दिनभित्र डीनसमक्ष पुनरावेदन गर्न सक्नेछ। त्यस्तो पुनरावेदनमाथि छानवीन गरी अन्तिम निर्णय दिन डीनबाट एक समिति गठन हुनेछ।

(२) नियम ३१को उपनियम (३) बमोजिम सजायं पाएको विद्यार्थीले सो सजायको सूचना पाएको मितिले १५ दिनभित्र पुनरावेदन आयोगसमक्ष पुनरावेदन दिन सक्नेछ।

(३) उपनियम (१) र (२) अन्तर्गत परेको पुनरावेदन सुन्ने डिनद्वारा गठित समिति वा पुनरावेदन आयोगले पुनरावेदन परेको साधारणतः ३० दिनभित्र पुनरावेदनसम्बन्धी टुडग्याइसक्नुपर्नेछ।

(४) उपनियम (१), (२) र (३) अन्तर्गत पुनरावेदन सम्बन्धी अन्य कार्यविधी रजिष्टारद्वारा गठित समिति वा पुनरावेदन आयोगले तोकेबमोजिम हुनेछ।

(५) माथि उपनियम (२), (३) र (४) बमोजिमको पुनरावेदन आयोगको गठन कार्यकारी परिषद्ले गर्नेछ।

